

IZHAJA VSAK DAN

Člani obrednih in prazničnih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nv. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nv. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. na, umetniške, zabavne, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 3 st. na. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj po 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 1-20, za pol leta Kren 1-10.

Za dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rečejo se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 19. Zbornica je nadaljevala debato o adresnem načrtu. — Posl. Béla (67-ti izven stranke) se pridružuje mnenju, da je adresna debata nepotrebna, kajti na isti se ni razvijalo velikih idej, izvzemši izvajanje grofa Apponyi-a in grofa Tisze. — Posl. Nadany (Košutova stranka) se je izjavil za adresni načrt grofa Apponyi-a.

Posl. župnik Richter (delavna stranka) je polemiziral proti včerajšnjim izvajanjem posl. Jurja Szmeccsanyi-a. (Členi ljudske stranke so med izvajanjem govornika izšli iz dvorane. V dvorani je ostal le posl. Stefan Haller in je ponovno prekinil govornika z mekljico tako, da ga je predsednik dvakrat pozval na red). Posl. Richter je potem navedel več volilnih zlorab, izvršenih od strani ljudske stranke. Nobene stranke ni, ki bi bila katoličanstvu na Ogrskem toliko škodovala, kakor ravno ljudska stranka. (Pohvala na desnici). — Posl. Ludovik Hollo (Justhova stranka) je rekel, da politika, ki se vedno podvrgava volji vladarjevi, ne more nikdar spraviti željo ogrskega naroda na površje. — Potem ko je govoril še Ostffy (Košutova stranka), je bila razprava prekinjena in seja zaključena. — Prihodnja seja jutri.

Weisskirchner v Pragi.

PRAGA 19. Trg. minister Weisskirchner, ki se nahaja tukaj, je obiskal glavno pošto, kjer ga je sprejel predsednik poštne in brzojavne ravnanstva dr. Kolendara. Dalje je obiskal trgovsko in obrtno zbornico, kjer je bil slavnostno vsprejet.

Bosanski deželni zbor.

SARAJEVO 19. V današnji seji deželnega zbora je bil razdeljen zakonski načrt glede dovolitve posojil v svrhu prostovoljnega odkupa kmetov. Zakonski načrt določa, da se mora izvršiti odkup kmetov le na podlagi prostovoljnega sporazuma med posestnikom in kmetom.

V priloženem vladnem poročilu je rečeno, da bi se dalo obvezni odkup le težko spraviti v soglasje z veljavnim zakonom in bi imel za posledico tako gospodarsko omajanje, da bi se ekonomske razmere v deželi nestalno razvile in trpele težko škodo.

Eksplodizija v tovarni. Sedem delavcev ranjenih.

FRIEDRICHSHAFEN 19. V tukajšnji tovarni karbonijuma, družbe z omejeno zav., se je danes proti 11. uri predpoludne iz dosedaj neznanih razlogov dogodila močna eksplozija, ki je popolnoma vničila tovarno. Šest ali sedem delavcev je bilo ranjenih. Stekla na hišah v bližini so bila razbita.

TURČIJA.

CARIGRAD 19. — „Tanin“ je objavil razkritja o vseh preiskave in stvari odkritega tajnega odbora. Po tem razkritju so glavni udeleženci neki Kemat, ki je zadnje dni odpotoval v Pariz, da dobi tam od Šerif paše akcijski program in žena Šerif paše, ki je pred enim mesecem prišla v Carigrad navodila in je sedaj zopet odpo-

tovala v Pariz. Eno glavnih vlog je igral tudi neki častnik imenom Matyk, ki je bil pod prejšnjim sultanom Abdul Hamidom brigadni general in je sedaj s činom polkovnika izven službe.

Otava 19. Na progi Trink Railway in na Central Wermont Railway je bil sinoči proglašen štrajk.

Melbourne 19. Glasom zadnjih vesti je bilo povodom železniške katastrofe na postaji Rismond ranjenih 114 oseb, med temi 33 težko.

Branibor.

I.

Brez hrupa se je ustanovilo dne 2. julija t. l. popoldne v Ljubljani važno društvo, ki ga Slovenci že dolgo potrebujemo in pričakujemo; društvo, ki bo morda čez 25 let prav tako ponosno zrla na minolo delavnost — Branibor, organizacija gospodarske obrambe. Društvo prične z delovanjem že tekoče poletje in sicer pred vsem s propagando za svojo idejo.

Dalekosežna je ideja, ki je jedro „Braniborja“: gospodarska osamosvojitev Slovenstva, pomoč in podpora vsem onim, ki stremijo za tem svetlim smotom.

Ne govorimo pa o resni gospodarski stvari preidealno in premejeno. Govorimo povsem konkretno, kako bi mogla nova organizacija delovati uspešno! Uprav za Trst in ostalo Primorje zna „Branibor“ postati na gospodarskem polju, kar mu je bila in je na prosvetnem polju „Družba sv. Cirila in Metoda“.

„Branibor“ hoče na gospodarskem polju organizirati. Mi Slovenci smo posebno v Primorju večidel narod malih ekzistenc: kmetje, obrtniki in trgovci. Naša mala obrt in trgovina sta jako močni.

Kmet je moč naroda. A nekako živo srebro mej kmeti in prav tako mej meščanstvom sta mali obrtnik in trgovec. Veliki trgovec in industrijec stojita vse previsoko nad ljudstvom. Meji nam demokrati so pomembnejši ti tisoči malih, a pridnih pionirjev trgovine in obrti. Čegav je krščansko-socialni Dunaj? Na koga je sezidal Lueger kolosalno zgradbo svoje stranke? Na čegavih ramah stoji ministri in tajni svetniki te stranke, ki je odločevala in vključ razporom ima še danes v roki odločitev nemške usode v tej državi? Ta trdni temelj je antisemitski stranki dunajski mali mož: kramarček in prodajalca, čevljarček, hišnik, pek, izkuhar in izvošček ter žnjimi vsi mali obrtniki in trgovci: to je tista trdna opora, na kateri je zrastle ta stranka, ki si je mahom osvojila Dunaj. Ta „mali mož“ je po svoji organizaciji lahko pravi nosilec moči v vsakem vlemestu.

Položaj v Trstu nas spominja z ozirom na vsa ta dejstva v precejšnji meri na rešitev vprašanja: kje je ključ našega napredka? Ali ne bi bilo v Trstu mogoče priključiti narodnemu telesu močan srednji stan teh „malih ljudi“? Že danes jih je obilo, mej njimi tudi mnogo zavednih, ali organizovana vsa ta močna masa še ni. Brez organizacije, ki nudi članom res kaj stvarnega, pa nima ta naš človek nobene

veljave. Da izvede tako organizacijo do zadnje stroke z nasvetom, naslovitvijo tajništva in podporo, to bo ena prvih nalog „Braniborja“.

Obilo je našega trgovstva, gostilničarjev itd. Čuje se, da se že pripravlja organizacija čevljarjev, gg. gostilničarji se združujejo, pa tudi da se našega malega trgovca osvobodijo tujega velekapitala, bo nujno potrebno. Tudi to je možno le, če se ustvarja primerna organizacija trgovcev.

Nekam preveč smo se v tej razpravi o delokrogu „Braniborja“ glede organizacije omejili na Trst. Opravičujemo se s tem, da je že danes nedvomno, da, kakor je „Družbi sv. Cirila in Metoda“ glavno in najbolj hvaležno torišče Trst, tako bo tudi z „Braniborjem“.

Pa ne le organiziral, tudi na drugih poljih dejansko podpiral, bo „Branibor“. O tem prihodnjic.

Pol milijona za germanizacijske svrhe Trsta in Istre!

(Dalje.)

Tržaško Slovenstvo ni imelo nekoliko let svojega zastopnika v parlamentu na Dunaju, ki bi povzdignil svoj in opisoval nevarnost, ki grozi našemu naraščaju v narodnem pogledu. Sedaj pa imamo zastopnika, ki z vso vestnostjo vrši svojo nalogo. Ali kaj hasne to, ko pa se vlada poslušno pokori vsemu, kar jej predpisuje kak nemški Kultur-ali Volksrat! Pokori se pa rada, ker želje Volksratov so tudi njene želje! Saj je tudi vladina želja, da si nemštvo utrdi svojo pozicijo ob Adriji.

In v ta namen — da nemškim kruhoborcem olajšuje tu položaj — jim sedaj vlada plačuje učitelja za italijanščino. Zavržen denar! Kako se ti gospodje zanimajo za tak pouk — o tem bi dotični učitelj lahko podal prekrasno ilustracijo in bi zaključil z nasvetom: Gospoda, vi niste sposobni za učenje drugih jezikov!

Najnovejša iznajdba za učenje deželnih jezikov so nedavno uvedeni takimenovani „schnellsiederkurzi“ na tukajšnji državni realki. Ti kurzi naj bi v vsej naglici kar skozi lij ulivali slovenščino v trde nemške glave. Kdo da plačuje učitelje na teh kurzi, to nam ni znano.

Ne motimo se pa menda, ako si mislimo, da je to zopet država. Saj ima vedno odprto srce in — roko za svoje nemške ljubljence. Tudi rečenim kurzom je namen, da si Nemci utrdijo po pozicijo. Par slovenskih ali italijanskih fraz — to bo že dokazom o znanju deželnih jezikov, da bodo ti favoriti vseh avstrijskih vlad mogli izrivati domačine iz državnih služeb. Tako bodo gospoda viši c. k. — germanizatorji imeli ob strani četo somišljenikov in sodruznikov. Za to gre, o gospoda, in za nič drugega: tudi to „učenje“ italijanskega in slovenskega jezika naj gladi poti nemški invaziji v naše kraje!

Sedaj imamo sicer v parlamentu zastopnika, ki ob vsaki priliki s konkretnimi dejstvi ilustruje razmere v našem Primorju,

Spomnila se je molitev in pesmic njenih nekdanjih učiteljic, s katerimi se je slavilo Stvarnika. Četudi jih ni slišala že dolgo in jih skoraj tudi pozabila, vendar jih je sedaj znala na pamet ter jih ponavljala.

— Tako bom tudi jaz! — je vskliknila tedaj glasno. — Resnično tako, — dostavila je kakor navadno, ko se je odločila za kaj. V tem hipu je vstopil Hanibal, Jurkica ga ni opazila takoj. On je po svojem običaju pristopil povsem blizu k njej.

— Ah, — gospod Hanibal! — je rekla glasno in mirno. Za trenutek mu je bilo žal, da jo moti v njenem razmišljanju. Začuden se je ozrl nanjo, kakor da ne veruje v to izpremembo in je ne umeje. A ko se mu je ona ljubko nasmehnila in mu nudila lepi izsušeni roki, — spustil se je pred njo na kolena, objel rob nje obleke, zakopal glavo v njeni roki in jecjal neke nerazumljive, srečne besede. Bil je to trenutek, v katerem so vstrepetale vse žilice Jurkicinega srca in njene ljubezni, in pripognila se je s svojim licem do njegove glave. V tem je on privzdignil glavo in prešinila ga je misel, da-li ni ta svetli moment le začasen in občutil je grozno resnico, o kateri je razmišljal ravnokar v parku, — da enkrat izgubljena sreča se ne povrača nikoli več, — sprevidel je, da ta trenutek ne dosega onega blaženstva, ki je je užival, ko je prvokrat imel Jurkico v svojem naročju.

— Torej smo vendar le dosegli — je rekel na to tresočim glasom, a čutil je,

ali kaj koristi ves njegov pošten trud, ko pa je vlada pod kuratelo nemških Volksratov — posebno pa je tako z odredbami glede šolstva.

Nemška gospoda vedo dobro, da je šola na jedino pametni pedagoški — torej narodni podlagi prvi predpogoj za razvoj, napredek in bodočnost vsacega naroda. Zato niso mirovali, dokler niso dobili popolnoma v svoje roke državnega ljudskega šolstva v našem Primorju. In sedaj smatrajo to polje za svojo domeno, do katere nima nikdo pristopa proti njihovi volji. In pri tem jim gre — država — kakor že rečeno — z vno in roko z vsemi svojimi bogatimi sredstvi in z vsem svojim aparatom, dočim ima za Slovence — za domače, avtohtomno prebivalstvo — k večjemu sladkih besed in lepih obljub.

Poleg vlade pa gre nemški invaziji na roko tudi mehka narav nas Slovencev samih. Preobzirni so naši ljudje — tako obzirni in slepi, da često še materialno podpirajo te naše najnevarnejše in najdoslednejše in najzistematičnejše sovražnike!

Tako uživajo že sedaj nemški gospodje prvenstvo v deželi. Da-si nesposobni — ker ne poznajo deželnih jezikov — za javno službovanje v teh krajih, dosega Nemec vendar v kratkem času več, nego sposobni domačin vse svoje življenje.

Kjer vendar trpe našega človeka, ga drže le radi sile, ker brez njegove vsposobnosti v vsakem pogledu jednostavno ne bi mogli izhajati. Našemu človeku po državnih uradih pripada — oprostite to banalno primero! — le naloga vola, ki naj vleče voz naprej, dočim privilegirani — nesposobnejši pri tem le veselo in zadovoljno pokajo z bičem! (Pride še).

Z vseslovanskega kongresa v Sofiji.

Po nadrobni razpravi v posamnih sekcijah je plenum slovenskega kongresa sprejel te-le resolucije:

Vseslovanska razstava.

Resolucija, ki jo je predlagal dr. Iaroslav Preiš glede vseslovanske razstave se glasi tako-le:

Slovanska konferenca v Pragi je v načelu sprejela predlog, naj se priredi vseslovanska razstava in da se naj v to svrhu ustanove posebni pripravljalni odbori med posamnimi slovanskimi narodi. Češki odbor je izdelal in razposlal na vse narodne komitee natančen načrt o organizaciji vseslovanske razstave ter je ob enem nasvetoval, naj se ta razstava priredi v Moskvi ali Petrogradu leta 1913., eventualno leta 1915. Ker se pripravljala dela nadaljujejo in bi bila odložitev razstave neumestna, se naroča češkemu odboru, da se do jeseni tekočega leta sporazumi s poedinimi odbori gleda tega, kdaj se naj priredi razstava leta 1913. ali l. 1915. in kje — dali v Moskvi ali v Petrogradu.

Za slučaj, da bi se to sporazumljenje ne moglo doseči, se daje češkemu odboru pooblastilo, da pripravi vse potrebno, da se vseslovanska razstava odpravi leta 1915. v Pragi v smislu onega programa, ki ga je izdelal češki odbor in ki ga je odobril izvrševalni odbor za slov. kongres v Petrogradu.

da njegove besede niso bile odkritosrčne. Jurkica pa je globoko vpila svoj pogled v njegove oči, kakor bi kaj čitala iz njih, — obrnila se in se zagledala na razpelo. Ah, — ako kedaj, občutila je v tem trenutku, da ona ne pripada več nobenemu drugemu, nego-li Krizanemu.

— Kako se razveseliš mati, tvoji roditelji, — vsi, vsi! — je začel zopet Hanibal. A njene oči so tudi sedaj gledale nepremično v božji mučeniški obraz tako, da jo je Hanibal moral prijeti za roko ter jej ponoviti iste besede.

— Mati tvoja, — jeli še huda, kakor včeraj? Gorje, — kako sva jo razžalila! Ubogati jo moraš, Hanibal! Popraviti morava, kar sva zagrešila tega nesrečnega večera.

— A to se ni zgodilo sinoči. Zapala si bila ti vročnici — in bolna si bila preko pol leta. Mati moja je vsa navdušena za-te in vedno prosi Boga, da ozdraviš in postaneš moja soproga.

Jurkica se je nasmehnila bolešno in ljubko; na to so jo zalile solze, — tihe, skromne solze; — objela je z obema rokama Hanibala za glavo, poljubila ga — povsem materinski — na čelo in mu napravila znak sv. križa.

— Ah, Hanibal, jaz sem že zaročena. Vse je bilo le poskušnja, ki me je imela dovesti na pravi pot. Glej, — zaročena mojega — Oni na križu je! Jaz se podam v samostan. Tako je! (Zvršetak pride.)

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski pisal Ks. Šander-Gjaleki. - Prevel Fr. Orel

A čim dalje je gledala, tem bolj se je slika oddaljevala in izgubljala kakor v megli, — ostal je pred njo samo velik, velik križ, v nedosegljivi višini, v prepleti modrikasti svetlobi, obdan z milijoni angeljev in duhov, ki so ga neprestano obkroževali in se mu približevali vedno bolj v nedoglednih, vedno manjših kolobarjih. Sijalen in prelep je bil ta prizor, a sam Jezus, stoječ na najvišjem mestu, se je z neizrekljivo dobrohotnostjo pripognil ter iz strašne globočine privzdignil k sebi svojega sodnika in mučitelja Kajfo.

Trenutek le je trajal ta prizor. Njeno nenavadno duševno stanje je nehalo. A tudi potem še, ko se je vzbudila iz tega zamaknjenja, čutila je potrtost duha in srca. Obvladala jo je jedina jedina želja, — želja, da sledi stopinjam Onega na križu. Te njene goreče želje se je zvijala in lomila vsa njena notranjost. Velika, sveta navdušenost je obšla Jurkico, globoko in goreče se je poklonila božji ljubezni in božji pravičnosti, ki je samemu Bogu narekovala, da tudi on poskusi

Slovenska banka.

Glede ustanovitve slovenske banke je predlagal dr. Preiš to-le resolucijo:

Drugi pripravljani slovenski shod v Sofiji pozdravlja z zadovoljstvom obvestilo, da so merodajni faktorji ruskih bančnih zavodov sklenili, da se udeležijo s svojimi kapitali ustanovitve slovenske banke v Petrogradu. Ker je s tem izpolnjen eden izmed najvažnejših predpogojev, prosi slovenski kongres predstavitelje vseh slovenskih narodov, da delujejo na to, da se organizacijski bančni odbori med posamnimi slovenskimi narodi potrudijo, da se udeležijo ustanovitve slovenske banke čim najširši kapitalistični krogi. Slovenski odbori med poedinimi slovenskimi narodi se pozivljajo, da najkasneje do 1. novembra 1910. naznanijo, s kakšnim kapitalom se udeležijo ustanovitve. Na to se ima v Petrogradu sestati bančni komite, obstoječ iz predstavitev, izvoljenih v Pragi, in izpopolnjen z zastopniki posamnih slovenskih bančnih odborov, ki naj vzame v roko ustanovitev slovenske banke.

Slovenska antologija.

Vseučiliški profesor dr. Polivka je stavil glede izdaje slovenske antologije ta-le predlog:

Vzorna slovenska antologija nima namena, da bi podajala izbiro najboljših pesmi posamnih slovenskih narodov, marveč da olajšuje izučenje slovenskih jezikov.

Pri izbiri umotvorov, zlasti prozaičnih, je treba paziti na to, da sledi težji tekst lažjemu. Gramatikalna, leksikalna in druga pojasnila naj stoji kot beležke pod tekstom.

Težja gramatikalna pojasnila, zlasti ona, ki se nanašajo na sintakso, se naj nameste kot opombe koncem teksta.

Knjigi se naj pridra mal besednjak. Teksti naj bodo opremljeni z naglasi.

Vladna kriza v Hrvatski.

Ban dr. Tomašić v demisiji.

Najnovejša vesti iz Budimpešte poročajo, da je ban Tomašić ponudil Khuenu svojo demisijo, a grof Khuen da jo je odklonil. Ali ban Tomašić se ni dal pregovarjati. Nekemu novinarju je podal jako karakteristično izjavo: „Jaz hočem povsem ustavno vladati, ali pa pojdem!“ In te svoje besede je posvedočil z dejanjem.

To je prvi slučaj v hrvatski konstitucionalni zgodovini, da hrvatski ban odstopa, ker je prišel v navskrižje s saborsko večino, dočim so vsi drugi dosedanj hrvatski bani padli po volji iz Budimpešte in Dunaja.

Še eno zelo karakteristično in za korektno mišljenje bana Tomašića častno dejstvo: prej, nego je ponudil minister-skemu predsedniku grofu Khuenu svojo demisijo, prijavil jo je hrvatsko-srbski koaliciji.

To je bil ustaven čin hrvatskega bana, ki velja toliko več, ker je to — kakor smo že naglašali — prvi slučaj, da hrvatski ban demisionira, ker je prišel v konflikt s saborsko večino. S tem je dr. Tomašić sijajno manifestiral odgovornost bana nasproti zastopstvu naroda, hrvatskemu saboru! Ta čin pravilnega konstitucionalnega mišljenja bo znal ceniti ves hrvatski narod in ga bo znala ceniti tudi hrvatsko-srbska koalicija.

Drugi hrvatski bani so postali, čim so prišli z narodno večino v konflikt, absolutisti in so brezobzirno gazili ustavo. S pomočjo zaščite od zgoraj so skušali s silo zlomiti narodno voljo. Tega Tomašić ni hotel storiti. Vsaka čast mu v tem pogledu!

Kakor je našim čitateljem znano, odstopa ban Tomašić, ker hrvatsko-srbska koalicija zahteva, da se oddelni predstojnik Aranicki pošlje v pokoj, ker je bil stebel Rauchove vlade in ker se je v njegovi eri rodil tisti znani skandalozni „veleizdajniški“ proces. Koalicija noče odstopiti od te svoje zahteve, ker se le-ta nahaja tudi v paktu, sklenjenem dne 25. januarja t. l. med koalicijo in banom Tomašićem.

Koalicija je v polni meri spolnila vse prevzete obveze nasproti vladi bana Tomašića. Zato bi bilo tudi temu poslednjemu v dolžnost, da tudi on izpolni svoje obveze nasproti koaliciji. Nu, bržkone je ban naletel na take težave od drugih strani, da tega ne more storiti. Ker pa koalicija ne more odnehati, a na drugi strani je ban Tomašić mož besede — evo, to je vzrok, da izvaja posledice in odstopa.

Zabrežski „Pokret“, zaključujoč svoj članek „Ustavnost dosedanje ere“, pravi med drugim: „Ne prihaja nam na misel, da bi s kakega drugega gledišča presojali vlado Tomašićovo, ali ta moment smo dolžni naglasiti, ker ga smatramo kakor precedens za pridobivanje hrvatskih pravic. Slučaj bana Tomašića je v resnici nov precedens in nova pot za pridobivanje hrvatskih pravic.“

Tudi mi sodimo tako. Naj bo že ta kriza rešena tako ali tako, naj pride ali ne pride do kakega sporazumljenja s sedanjo večino hrvatskega sabora, ali naj pride do imenovanja novega bana in vsled tega do razpusta hrvatskega sabora in morda tudi do nove povsem drugačne večine v njem: jedno ostane v vseh teh slučajih, dejstvo

namreč, da način kakor je postopal ban Tomašić in kakor je podal svojo demisijo, pomenja velik napredek v razvoju političnega življenja v Hrvatski! Ban Tomašić je podal izglede in ustvaril precedenčen slučaj, ki ga prihodnji bani ne bodo mogli prezirati, a s tem je dr. Tomašić podal jasnstvo da se bo v bodoče v Hrvatski bolj spoštoval konstitucionalni princip, a to je ob enem dejanje, ki mnogo pripomore v zaščito prava samodoločbe in napredka ter politične svobode hrvatskega naroda!

Zadnje vesti javljajo:

Hrvatska kriza je Khuenu zelo neugodno došla, ker komplikuje itak že težki položaj. Zato bo skušal, da si nima uradno nikake besede, vplivati toliko na bana Tomašića, kolikor na koalicijo. Demisija Tomašićeva ne bo vsprejeta, ker je ban zastopnik stališča kroga.

Tudi nekateri vplivni madjarski listi priporočajo mirno rešitev krize. Ministerski predsednik pospremi banovo demisijo: z opazko, da ima v bana neomejeno zaupanje ter da je v interesu Hrvatske in Ogrske, ako ne pride do spremembe na hrvatski vladi. Ali kralj sploh ne vsprejme banove demisije, ali ga takoj zopet imenuje hrvatskim banom, na kar, seveda, ne bo v ničemer več vezan koalicijo.

„Budapest Naplo“ pa naravnost grozi koaliciji, da bi mogel priti na vlado ali Rauch, ali Frank s klerikalno stranko. Koalicija naj torej dobro premisli, predno pride do kraljevega sklepa. Neprijetno da bi bilo, ako bi se toli težko doseženi kompromis razbil le ob enem osebnem vprašanju.

Jutri sporočimo, kako bodo hrvatski koalijski listi reagirali na te grožnje.

Jezujske spletke na slovenskem jugu.

„Hrvatska Obrana“ v Mostaru objavlja faksimila dveh pism, ki ju je naslovil jezuitski pater Puntigam z Dunaja na jezuitskega patra Kamilija v Sarajevu. Iz teh pism je razvidno, jasno in nepobito, da je bila tista Stadlerjeva „Hrvatska katoliška udruga“ za Bosno ustanovljena vsled naloga z Dunaja. Iz onih pism je razvidno tudi, da so slovenski klerikali popolnoma pod vplivom dunajskih jezuitov. Omenjeni dve pismi govorijo več, nego bi nam mogle povedati cele debele knjige o skrivnih spletkah, ki se pletejo na Dunaju na račun našega naroda. „H. K. U.“ za Bosno je bila ustanovljena torej na ukaz z Dunaja.

Zato so izneseni sedaj na dan nepobitni dokazi, kdo ve, morda pridejo na dan tudi dokumenti, ki nam pojasnijo koliko so isti dunajski slavofojni jezuitski vplivi imeli „zasluge“, na tem da je politično življenje v Sloveniji tako podivjalo.

Da pa ne bi kdo mislil, da so ta senzacionalna razkritja prišla iz kakih liberalnih, brezverskih in cerkvi sovražnih krogov, opozarjamo, da je „Hrvatska obrana“ strogo katoliški list in glasilo rodoljubnih svečeniških krogov.

K stvari se še povrnemo.

Financijska kriza na Češkem.

V političnih krogih na Češkem se gleda z velikim strahom v bodočnost, ker se jesen vedno bolj približava, a še vedno ni nikakega izgleda za povoljno rešenje finančne mizerije v deželi. Zdi se, da pride na Češkem do finančne katastrofe, katere posledice se ne da predvidjati, ako češka deželna blagajna ne dobi do 1. septembra izdatne pomoči, deželni odbor niti ne bo mogel dovoliti, da se začne novo šolsko leto, ker nima denarja niti da bi plačal šolske sluga, a kam še učitelje.

Zato se je začela toliko med češkimi, kolikor med nemškimi poslanci živahna akcija, da bi se storilo konec tem razmeram, da pride do delovanja deželnega zbora in s tem reši deželo pred neizogibno katastrofo.

Sila utegne pritisniti na poslance, da se takrat vendar le sporazumejo.

Prepotenca nemških sodnikov.

Nedavno temu smo poročali, da je bila nekje v pruski Sleziji obsojena neka poljska žena, ker ni hotela nemški govoriti pred sodnijo. Takrat smo izrazili mnjenje da se morda kmalo najde kak „strammdeutscher“ sodnik na Koroškem ali Štajerskem, ki bo posnemil tega svojega pruskega tovariša. In res ni bilo treba dolgo čakati na tak slučaj.

Minoli teden je bil namreč klican pred sodnijo v Mariboru neki Slovenec in ker ni hotel govoriti nemški, mu je sodnik kar brez drugega diktiral 10 K globe, a še pristavil, da ga lahko kar obsodi v 6-tedenski — zapor!

Drug slučaj, ki je vreden pendant prvega, ker dokazuje, da izvestni sodniki, mislijo, da se morejo ciniški postaviti po robu tudi najbolj jasnim določbam zakona, se je dogodil pred okrožno sodnijo v Tešinu. Ta okrožna sodnija je namreč v neki civilni pravdi, kjer sta bili obe stranki češke narodnosti, kljubu protestu zastopnikov strank dala sestaviti zapisnik in izrekla razsodbo v nemškem jeziku! Proti temu sta se pritožili obe stranki na višjo deželno

sodnijo v Brnu, ki je razsodila, da se ima oni del razprave, ki se je vršil v nemškem jeziku, vršiti še enkrat in sestaviti zapisnik v češkem jeziku, ker je v tečinskem sodnem okraju smatrali tudi češčino kakor v „deželi navaden jezik“.

Če kak mladič pri oni ali drugi okrajni sodniji preobara svoje nemško-nacionalne kozolce, to navsezadnje ni niti čudno; to pa, da ekzistira senat okrožne sodnije, ki se očito postavlja v nasprotje z jasnimi določbami zakona, — to dokazuje, da je Nemce prevzelo vseskozi narodno besnilo. Človeku se čisto krčijo pesti v očigled proti besnenju nemškega furorja. Vendar je tudi v tem za nas velika tolažba. Kajti ravno to besnenje nam je v dokaz, da nemški srditeži sami slutijo, da gre nemško nadvladje v Avstriji neizprosno proti svojem — koncu. Zato ravno skuša zbesnelo nemštvo z nasiljem podaljšati svoje nadvladje!

Ne pojde — to je naša trdna vera. Ker narava je bila še vsikdar močnejša, nego besnilo ljudij.

Tržaški gostje v Plimu. — Pritožba poslanika pl. Mery-a.

Pod gornjim naslovom objavlja „Neue Freie Presse“ sledečo brzojavko iz Rima: „Lista „Giornale d'Italia“ in „Ragione“ javljata:

Avstroogrski poslanik pl. Mery je opozoril vlado na neko manifestacijo, ki se je o priliki obiska Tržčanov v bersaglierskem muzeju dogodila ob soudeležbi vojakov.

„Giornale d'Italia“ zagotavlja, da je vojni minister dal gospodu Mery-u potrebno pojasnila in dogodek je bil na dostojen način rešen.

„Ragione“ piše:

Pritožba poslanika je bila naperjena posebno proti temu, da so vojaki prisostvovali irredentistični manifestaciji in pri isti sodelovali. Vlada je tukaj uvedla preiskavo in jo izpeljala z vso strogostjo. Preiskava je dovršena in ni nikakega dvoma, da dobi poslanec zadoščenje.“

(Vidi našo tozadevno domačo vest. Op. ured.)

Dnevne novice.

Črnogorska skupščina je sklicana za dne 19. avg. na izredno zasedanje. Skupščina bo imela nalog, skleniti prošnjo na kneza, da sprejme kraljevsko čast.

Odlikovan Slovenec. Dunajska juridična fakulteta je prisodila goriškemu rojaku dr. Ivanu Slokarju častno Kruppovo nagrado 2000 K za konkurenčno nalogo: „Der industrielle Export Oesterreich-Ungarns und sein Einfluss auf die Handelspolitik.“

Peti svetovni marijanski kongres je bil odprtjen v ponedeljek v Solnogradu. Kongres je otvoril solnograški nadškof kardinal dr. Katschthaler, predsednikom je bil pa izvoljen mariborski škof dr. Napotnik.

Železničarski štrajk na Francoskem. Iz Pariza javljajo: Sindikat železničarjev je v nedeljo sklenil, da prično železničarji z generalnim štrajkom.

Datum pričetka še ni določen, pač pa vse druge podrobnosti. Gotovo uro in na gotovo znamenje se ustavi na progah ves promet. Strojvodje pogase po lokomotivah ogenj in v istem trenutku zapuste tudi sprevodniki na odprti progi svoje vozove in pasažirje.

Domače vesti.

Tržaški Italijani v Rimu. „Slovenec“ je prinesel poročilo, da so se o priliki izleta naših Italijanov v Rim zgodile velike irredentistične demonstracije.

„Piccolo“ bi hotel te demonstracije potajiti in priobčujo v včerajšnji številki pod naslovom: „La solita canagliata“ članek, v katerem napada tudi nas.

O tem izletu v Rim, posebno pa o kakih irredentističnih demonstracijah mi sploh nismo resno pisali; le v nedeljski številki smo priobčili par kratkih, sarkastičnih in povsem nedolžnih opazk.

Vendar se nam zdi, da od „Piccola“ ni ravno moško, da bi hotel tajiti stvari, ki so pri Italijanih vendar nekaj vsakdanjega.

Spominjamo gospodo pri „Piccolu“ samo na napitnico, ki jo je izrekel nek italijanski novinar o priliki mednarodnega častnarskega kongresa v prisotnosti namestnika princa Hohenlohe, napitnico, v kateri se je govorilo o zvezi med Rimom in Trstom na tak način, da je navoz c. kr. namestnik povsili mirno oči doli v mizo. — Mislimo si torej lahko, kakov je bil govor o tej zvezi med Trstom in Rimom, ko so bili gospodje Tržčani in Rimljani, lepo med seboj ter jih ni motil nikak avstrijski namestnik s svojo prisotnostjo.

Da stvar ni bila ravno tako nedolžna, kakor bi to hotel dokazati „Piccolo“ nam potrjuje „Indipendente“, ki piše:

„Na vogalih rimskih ulic so nameravali nabiti po društvu Trento-Trieste, društva veteranov, društva garibaldinov, bivših bersaglirov, od ustavnih monarhističnih in ljudskih društev podpisanih proglas, v katerem bi se pozivljalo meščane, naj podajo Tržčanom zadnji srčni pozdrav.“

Prefekt je svetoval, da se izvrši na proglasu neke modifikacije, v kar pa za-

stopniki niso privolili, na kar je bilo na-bitje proglasa prepovedano.“

Mislimo si, da si je lahko predstavljati, kake vsebine je moral biti ta proglas, če se je celo rimskemu prefektu zdela predebela, da je smatral za potrebno, prepovedati nabiti onega proglasa.

„Indipendente“ je vsaj toliko pošten in moški, da govori odkrito vse, kar se mu zdi, da sme povedati z ozirom na državnega pravdnika, dočim bi „Piccolo“ rad utajil tudi solnce na nebu, ako bi mu to kazalo!

„Piccolo“ naj bi že enkrat nehal s svojimi „canagliatami“, ki ne dokazujejo ničesar drugega, nego njegovo strahopetstvo in hinavstvo.

Kjer govore glasno dejstva, ki jih Italijani sami razširjajo, pač ne treba nikakih denuncijantov.

In s kako pravico more zahtevati „Piccolo“ od nas, da ne bi beležili dogodkov, o katerih govorijo drugi? A če že take stvari toliko ženirajo — junake na Goldonijevem trgu, potem naj se ne obračajo na našo addresso, ampak do svojcev naj se obrnejo z očetovskim posvarilom, da bodo nekoliko — previdnejši in pametnejši.

Skandalozne razmere na drž. železnici. Arogantno postopanje. Pišejo nam: Minulo nedeljo dne 17. t. m. ob 8. uri in 55 minut odhaja vlak državne železnice na Gorico do Dunaja. Z izletniki, ki so vsopili na postaji Rocol, je bilo postopanje postajnega načelnika do skrajnosti neuljudno. Bilo je že ob 8. uri in 45 minut na kolodvoru nad 60 izletnikov, ki so čakali na prihod vlaka s tržaške postaje. Mislim torej, da je bilo načelniku dovolj časa, da bi bil telefoniral na glavno postajo radi morebitno potrebnega priklopljenja vozov. Ali ne! Ko je došel vlak, je bil že natlačen, da so se ljudje kar gnetli po vozovih. Potniki, vstopivši v Rocolu, pa menda niso plačali za to, da bodo morali ves čas stati radi pomanjkanja prostora. In vendar se je moralo 17 oseb stoječ stiskati v enem samem vagonu. Po drugih vagonih je bilo do 64 oseb. A sedaj vprašamo: koliko je sedežev v vsakem vagonu? A tudi to bi še potrpeči. Toda to je neodpustno, da smo dobili na naše proteste na kolodvoru od načelnika aroganten odgovor: La vadi avanti, ze logo, la passi dopo la! In zaprl je vrata s tako naglico, da je izletnike kar prestrašilo in je pravi čudež, da se ni dogodila kaka nesreča, to je, da ni komu prišlo roke. Pa če bi bila sama žival v vozech, bi moral imeti ta načelnik toliko obzira, da bi gledal, da s tako naglico ne bi priprl kakega repa. — Umevno je torej, da je imel načelnik za to postopanje tudi primerne — ovacije! Česa naj pričakujemo potem od podrejenega osebja, ako mu sam načelnik daja take izglede?!

Da pa je nemarnost tudi od strani vodstva, priča dejstvo, da se je vlak pod openskim obokom vstavil in ni mogel dalje radi prevleke teže: imel je namreč en sam stroj. Ker se je to zgodilo ravno pod obokom, je bil za potnike položaj neznosen. Vse je bilo polno dima in zrak naravnost zadušil. Ljudje so že mislili poskakati iz vozov, ko se je čez par minut vendar posrečilo potisniti vlak nazaj do točke nad Barkovljami.

Potem je eden sprevodnikov hitel do bližnje stražnice k telefonu, da je javil na postajo v Trst. Se le čez četrte ure je pridrala lokomotiva z Opčin, ki je pomagala vleči vlak dalje in nas je rešila tega skrajno neprijetnega incidenta, ki naj služi upravi železnice v primerno lekcijo.

Kar pa se tiče načelnika v Rocolu, ga nujno priporočamo slav. železniški direkciji, da mu da na razpolago pravila in pouk o postopanju železniških organov z občinstvom. Posebno naj ga pouči, da je on na postaji radi potnikov, ne pa ti radi njega!!

Maturu z odliko je napravil na Dunaju na škotski gimnaziji sin dr. Sušteršiča Ivan Sušteršič.

Tako poroča „Slovenec“. Dobro bi bilo, ko bi slovenski javnosti tudi povedal, če ta dr. Sušteršičev sin, ki je dovršil nemško škotsko gimnazijo, zna — slovenski?!

Senzacijelna kazenska razprava se bo vršila danes pred tukajšnjo deželno sodnijo proti znanemu kazenskemu branitelju dr. R. o. b. b. i. Kakor čujemo, je obdolžen ta odvetnik treh različnih zločinov, ki so v zvezi z njegovim odvetniško prakso. — O razpravi prinesemo seveda poročilo.

Dirko za prvenstvo priredi kolesarsko društvo „Balkan“ v nedeljo dne 24. julija ob 6. uri zjutraj na progi Vrdela-Opčina-Sežana-Storje. Več jutri.

Vročina je strašanska, gorje onemu, ki se mora pariti ure in ure v železniškem vozu. In ta vročina se ne poneha tako kmalu, saj smo šele v juliju in imamo še avgust pred seboj. Zato pa tudi pozdravljamo s pravim zadovoljstvom dejstvo, da se vrši izlet N. D. O. v Pulo dne 14. avgusta s posebnim parnikom, ne pa morda z vlakom. Naj si bo na suhem vročina še taka, na morju je vedno vsaj nekoliko sapice in morski valovi tudi ne puste vročino do take silovitosti. Kakor torej rečeno, v nedeljo, dne 14. avgusta, poletimo v Pulo. Toda, kakor povsod, je tudi tu zopet eno pred vsem potrebno: kdor hoče v Pulo, mora

imeti vozni listek. Kdor ga hoče imeti, ga mora kupiti in to je prav lahka stvar, saj ne stane več, nego K 3-60, pri čemer pa je že vračunjena vstopnina k veliki veselici v Puli.

Povdarjamo pa še enkrat: čas hiti, kdor hoče z nami v Pulo, naj si nabavi vozni listek zadnji čas do 4. avgusta, da se more ugotoviti do tedaj število udeležnikov in najeti parobrod. Kdor hoče torej preživeti lep dan, kdor se hoče umakniti tržaški vročini vsaj za 14. avgusta, naj le hitro kupi vozni listek za izlet v Pulo.

Nevihita. — Sinoči med 8.15 in 9. se je začelo na južnozahodni strani bliskati, ne da bi bilo to bliskanje spremljalo običajno gromenje. Prizori, ki so se pojavljali na morju, osobito nad morjem, so bili veličastno grozni.

Polno ljudi je stalo po ulicah in ob obalah, ter gledalo to igro narave. — Po devetih pa je začelo grometi, na kar se je usula nad mesto gosta ploha, ki je trajala kake pol ure.

Morje je naenkrat naraslo, a potem ravno tako upadalo. To se je opazilo osobito pri velikem kanalu, o katerem se je zdelo, da se je spremenil kar naenkrat v veliko in deročo reko, ko je začela voda upadati.

Izseljenci preko Trsta. V preteklem letu se je izselilo 21.479 ljudi preko Trsta, vrnilo pa 7147. Zanimivo je, da se ni nič manj kot 4624 Ogrov peljalo čez Trst. To je tembolj izredno, ker se, kakor znano, na Ogrskem zelo pritiska na izseljence, naj potujejo na Reko.

Tržaška mala kronika.

Zaradi tatvine. Predsinočnim je bil aretiran 35-letni Benečan Marcelij Lavorato, stanujoč v ulici Crosada št. 13, ker je iz nekega zaboja, ki se je nahajal v veži hiše št. 15 v ulici Maltancin, in ki je bil last Ivanke Dellatorre, ukradel več glavnikov in nekoliko tobaka za pušenje in za nosljanje, vsega skupaj v vrednosti 20 K.

Ranjen v pretepu. Med ogledarjema Josipom Živicem in Ivanom Mervarjem pri Sv. Andreju je zaradi nekega nesporazumljenja glede službe prišlo do pretepa, pri katerem se je vzlasti prvi tako razgled, da je pograbil za neko steklenico in je svojega nasprotnika udaril ž njjo po glavi. Vročekrvneža so zaprli; vrhuteja je bil že svojedobno izgnan iz Trsta.

Aretacija defraudanta. 25-letni Henrik Bin je bil vslužben kakor nadzorovatelj skladišča konsumne zadruge v Artenji blizu Vidma. Kakor tak je v svoji službeni dobi oškodoval omenjeno zadrugo za 2250 K. Ko pa se je prišlo sleparji na sled, je od tamkaj izginil in si izbral za prebežališče grešnikov naš Trst. Vendar ni pa tukaj našel zaželjenega miru, kajti prav kmalo ga je izsledilo skrbno oko postave in četudi nerad moral jo je v neljubi družbi dveh redarjev zopet kreniti nazaj proti meji, kjer je bil izročen italijanskim oblastim.

Tatovi v tobakarni. Predvčerajšim ponoči so neznani zlikovci s ponarejenim ključem udrili v tobakarno S. Boldrin, ki se nahaja na glavnem trgu v palači mestne hiše. Siloma so odprli predal, kjer je bil shranjen denar, in so iz istega ukradli 400 italijanskih lir v bankovcih, za 160 K drobiža in za 40 K znamk po 5 in po 10 st. S. Boldrin, ki je že večkrat imela take nepovabljene ponočne goste v svoji tobakarni, je zavarovana proti vlomom in tatvini.

Hud možiček. 41-letni čevljar Karel Milič iz Sežane, stanujoč v ulici Farneto št. 10, je sicer sodnijsko ločen od svoje žene, ki služi kakor kuharica v gostilni v ulici Valdirivo št. 40, vendar pa ji ne da miru, temveč jo zasleduje, kjer jo le more in večkrat ji je celo že grozil, da jo bo ubil. Žena, ki le predobro pozna svojega moža kakor nasilnega človeka, se je teh groženj zbala in podala na policijo ovadbo proti njemu, nakar je bil predvčerajšim aretiran.

O uboju pri Sv. Jakabu. — Včeraj v prvih popoldanskih urah sta v mestni bolnišnici zdravnika dr. Xydias in dr. Castiglioni v navzočnosti preiskovalnega zdravnika dr. Weinbergerja raztelesila truplo Edgarda Vouka, ki ga je ubil regnikol Felice Longo.

Na to se je vršil pogreb ob veliki udeležbi občinstva.

Poskus samomora v hipni blaznosti. Zidarju Alojziju Bassetto, staremu 50 let, stanujočemu v ulici Altana št. 12, se je včeraj zjutraj nakrat zmešalo, pograbil je vilice in se ž njimi večkrat zabol v prsi. Na klice: »Pomagajte, pomagajte!« je prihitela njegova soproga in več drugih oseb, ki so blaznega razorožili in ga odvedli na zdravniško postajo »Igea«. Tu so mu nudili prvo pomoč in ga potem dali v Trevesovi nosilnici prenesti v opazovalnico mestne bolnišnice.

Nezgode na delu. Rudolf Neslado, star 21 let, ribič iz Milj se je včeraj močno ranil na desni roki, ko je vlekel ribiško mrežo iz morja.

Julij Vranica, težak v tiskalnici olja se je tudi včeraj med delom hudo ranil na glavi.

Bonato Recchio, star 42 let, mizar, stanujoč v Androna del Buso je delal včeraj v novi cerkvi, ki jo gradijo Salezijanci v

ulici Istria. — Med delom je padla nanj greda ter mu zlomila desno ramo in lopatico.

G. Fran Jäger, star 47 let, poštni uradnik, stan. v ulici Giuseppe Gatteri št. 20, je sinoči padel in si ob padcu zlomil levo goleno.

Vsi štirje so morali v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: Hieronim Emil, sp. — Jutri: Daniel. prerok.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 30° Cels. — Vreme včeraj: lepo, zvečer nevihta.

Vremenska napoved za Primorsko: Semterje oblačno. Zmerni vetrovi. Vroče. Tendencia za nevihte.

Društvene vesti.

Akad. fer. društvo „Balkan“. Danes zvečer ob 8. uri se vrši zopet redni sestanek s prevažnim dnevnim redom. Vsi tovariši naj pridejo gotovo in točno.

Kol. dr. „Balkan“ vabi svoje člene in dirkače, da se gotovo vdeležijo sestanka, ki bo v četrtek dne 21. julija ob 9. uri zveč. v kavarni Miramar.

Pevsko društvo „Višava“ na Konkodelju priredi vrtno veselico dne 31. t. m., kakor je bilo že objavljeno v „Edinosti“. Iz prijaznosti sodelujejo bratska društva „Zora“ z Vrdele, sv. Ivanski pevski zbor, „Primorec“ iz Trebič, „Zvon“ z Opčin, in „Sokol“ z Opčin.

Bratska društva, ki mislijo sodelovati na naši veselici, prosimo, naj se prijavijo najdalje do 22. t. m.

Veliko vrtno veselico, (in sicer drugo) priredi Magdalenska podružnica CMD prihodnjega nedelja, dne 24. t. m. v prostorih gostilne g. Čača (pri Kačunu) blizu g. Miklavca pri sv. Magdaleni spodnji.

Ker je vsopred zelo obširen in raznovrsten, obeta biti ta veselica res nekaj veličastnega. — Začetek ob 4. uri popoldne. Sosedna društva so naprošena, da vpoštevajo to prireditiv.

Nar. del. organizacija.

Skupina N. D. O. — „plinarna“. Jutri, v četrtek dne 21. t. m., se vrši točno ob 6. uri in pol v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu sestanek skupine N. D. O. — „plinarna“, prvi oddelek. Za drugi oddelek se vrši sestanek po 9. uri v istih prostorih. Z ozirom na velevažni dnevni red prosimo, da se člani udeležijo tega sestanka v polnem številu. Nihče naj ne manjka. Sestanek se vrši v dveh oddelkih, da se ga morejo udeležiti tudi tisti člani, ki so do 9. ure v delu. Strokovno tajništvo N. D. O.

Tržaška gledališča.

Minerva. Vsled sinočnjega viharja se je prenesla na nočjo premijera opere „Papa Martin“.

Vesti iz Goriške.

Važnost devinske postojanke. — Iz Devina: Blizu se dan razvija naše zastave. Nestrpno pričakuje Devin in vsak slovensko čuteč rodoljub tega dneva, ki naj pokaže, da je meja ob Adriji močna, da so bojovníki neutrudljivi.

Nočemo omenjati žalostne zgodovine Devina iz onih časov, ki so bili polni borbe za narodni obstanek te postojanke. Spominjamo se samo skladatelja Volariča, ki je prvi začel probujati Devin k narodni zavesti, ki je žrtvoval vse življenje, da bi povoljno rešil to svojo nalogo.

In potem Plesa, ki je nadaljeval v Volaričevem duhu, ki je bil mučen in tiran pred sodnike kakor hudodelec, kjer se je moral na čelu majhnega krdelca somišljenikov braniti radi „zločina“, ker kakor župan ni branil — Legine šole.

Za odrasle in otroke. ::

Najodličnejše živilo za zdrave in slabotne, v razvitku zaostale otroke vsake starosti. Pospešuje tvoritev mišic in kosti, zabranjuje in odstranjuje kakor nobeno drugo sredstvo drisko, bljevanje, črevesni katar itd. itd.

Potrjim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubi oče, oziroma stari oče

Luka Lubič

včeraj ob 4:30 pop., previden zakramenti za umirajoče, v starosti 62 let, po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo jutri dne 21. t. m. ob 5^{1/2} popoldne iz hiše žalosti ul. S. Marco št. 12 v župno cerkev k sv. Jakobu in potem na pokopališče pri sv. Ani.

TRST, dne 20. julija 1910.

Rodbini Lubič.

Slovenci in Slovani vseh dežel!

Kadar potujete skozi Trst, ali pridite v Trst, ne odpotujte, predno ste obiskali znano trgovino „**All' Alpinista**“ TRST, Ulica SAN SEBASTIANO št. 7.

In vi, čehi tu bivajoči, vedite, da lastnik te trgovine je rodom Čeh in govori vaš lep jezik. — Njegova trgovina ima vse potrebščine za hribolazce in potovalce sploh.

Udani D. Arnstein.

Specijaliteta: usajati predmeti kakor na primer: kovčegi, torbloje itd. poznane tovarne Frano Zeller na Dunaju. Predmeti pripravljeni za darila. — Nепremočljivi angleški plašči trdke Boughtof P. Frankenstein & Sons.

Pohištvo iz bambusa

iz indijske trstike in iz vrbovlja

Radi preselitve

jako znižane cene.

HENRIK PREUER, Trst ul. Nuova 22

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. **DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.**

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

SPREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zjamčeno. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko.

Poskusite **FI-GOVO KAVO „Salutin“** ki je naj-finejši in najzdravjeji kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah. ○○○○

Rogaška kiselica

TEMPEL, RADINSKI GIZELIN

VRELEC. Najboljši min. vodi

ZASTOPNIK:

LACKO KRIZ, PULA

TRVDKA

Adolf : Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I.

TELEFON št. 16-83.

(zraven restavracije Cooperativa ex Hacher) prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in po-vršnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju,

ampak v prvem nadstropju

Prva Primorska Tvorница za lesne izdelke z vodno silo ob kolodvoru **PODMELEC**

A. Križnič & Co.

sprejme v trajno delo več dobrih

stavben. mizarjev in strugarjev

Mizarji z družino dobé tudi

stanovanje.

Pismene ponudbe na gornji naslov.

Pohištvo

svetlo in temno, posamezni kosi, cele spalne in jedilne sobe, ogledala, alike itd. itd.

vse po nizki cen. —

Izgotovlj. moške obleke

.... in šivalni stroji

na obroke in ceno. — Proda

IVANKA DOREGHINI, Trst

Zaloga pohištva) ul. Madonnina 8.

Ali se hočete po ceni obleči?

Pojdite v dobroznano trgovino

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Tam dobite

Moške obleke . . . od Kron 13 do 56

Obleke za dečke . . od Kron 6 do 30

Otroške obleke . . od Kron 2 do 20

Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih tovarn. Velika zaloga sraj, hlač in drugih predmetov za delavce.

Sprejemajo se naročbe po meri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Velika zaloga koles

RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238

Zaloga koles Peugeot, Waffrenrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba. Cene zmerne.

Antonio Dobner

— urar in zlatar —

sodni Izvedenec

se je preselil v ul. DELLE POSTE 3 vogal Torre bianca (TOBAKARNA)

Sprejema vsakovrstne poprave PO ZMERNIH CENAH Z JAMSTVOM.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbora moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

.. **FRAN LAMPE**

Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. — Postrežba točna in na dom.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu v ulici San Nicolò št. 9

(nad Jadranako banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 6. in pol do 8. in pol pop.

Toda nočemo odpirati starih ran, „časi“ so minuli in 14. avgusta pokaže Devin, kako je od tedaj napredoval. Pri tem pa ne zabijmo nikdar, da smo imeli v tem boju vedno tržaške rodoljube ob svoji strani, ki so nam v vsaki sili s krepko roko pomogli in tudi sedaj pokazali svojo naklonjenost s tem, da je soproga našega neumornega prvoboritelja, drž. in dež. poslanca, milostljiva gospa Zinka dr. Rybářeva, blagovolila sprejeti kumištvu naše zastave.

To nam najlepše priča, kako cenijo rodoljubi naše delo, ko se tako žrtvujejo, da postane 14. avgust res naroden praznik. In to nam daje poguma in nas napolnjuje z najboljimi upi.

Večer za večerom se zbirajo „Ladijaši“ in posvetujejo, kako bi najlepše proslavili ta dan, kako bi sprejeli drage brate, kako se jim zahvaliti.

Dan se bliža, ni več dolgo do tedaj; zapreke, ki nam delajo nasprotniki, pa vedno večje.

Zato ponovno prosimo vsa ona društva, ki mislijo sodelovati, naj blagovolijo javiti pripravljalnemu odboru vsaj do konca tega tedna, da nam bo možno začasno sestaviti program.

To naj velja za vsa društva, za vsakega narodnjaka pa naj velja geslo: 14. avgusta moram v Devin, kamor me kliče narodna dolžnost!

Pevsko in bralno društvo „Zarja“ v Koprivi priredi dne 24. julija, na praznik sv. Elija, javen ljudski ples pred gostilno gospe Ivanke Zega.

Pri plesu bo svirala dobroznana godba iz sv. Križa pri Trstu.

Vesti iz Istre.

Gospodarska zadruga pri Sv. Antonu poleg Kopa bo imela občni zbor v nedeljo dne 24. t. m. ob 4 $\frac{1}{2}$ popoldne.

Izobraževalno in olupševalno društvo „Zveza“ v Ocizli priredi v nedeljo, dne 24. julija 1610 l. ljudsko veselico na prostem. Iz prijaznosti sodelujejo 4 bratska društva. Med vsopredom in pri plesu svira društvena godba iz Doline. Začetek veselice ob 4. uri popoldne.

Iz Kozjan pri Podgradu. Borna je naša vasica, ker šteje le 45 posestnikov. Ali vsi so v kmetijstvu še precej napredni ter se zanimajo za vsaki napredek kmetijstvu na korist.

Lepo napredujemo iziasti na polju sadjarstva in vinogradništva. Ali kaj koristi, ko pa svojih pridelkov ne moremo spravljati v denar, radi pomanjkanja dobrih komunikacij, oziroma radi slabih cest in velike oddaljenosti železniških postaj.

Delamo sicer že 4 leta cesto iz Kozjan pod Suhorje do Zagorja.

Izvršili smo tudi že precej dela in tudi nekoliko podpore smo dobili, ali vse to je malo v primeri z nalogo, ki jo imamo jizvršiti.

Ce je vreme lepo in suho, se gre že za silo z vozom po njej. Toda ta cesta nas bo stala še veliko truda in žrtev, predno bo delo res dovršeno. Treba zgraditi 2 mosta in utrditi cesto z nasipanjem, ker svet je mehak in blaten. Ko bi bila ta cesta dovršena popolnoma po načrtih inženirja, prišlo bi v našo vas blagostanje.

Se nekaj krvavo potrebnega nam manjka: manjka nam — šole! — Kaj je dandanes človek brez vsake izobrazbe? Ne more si pomagati.

Ne sedaj, v bodočnosti bo to še manje možno. Kako hudo bo šele našim otrokom, ako ne dobimo šole? Mari ne plačujemo krvnega davka? Po kaki pravici se nam torej odreka to najizdatnejše sredstvo za življenjski boj?

Človeka kar srce boli, ko gleda, kako nam brihtna in bistra mladina ostaja brez vsake šolske naobrazbe! — Kličemo torej: šolo nam dajte!

Želimo si tudi poštne nabiralnika v naši vasi.

Sedaj moramo poslati pisma v uro in pol oddaljene Misliče. Radi denarja in drugih poštinih pošiljatev pa moramo hoditi celo v Divačo, kar zahteva 3 ure hoda!! Poštno ravnateljstvo misli menda ustanoviti pošto v Vremskim Britofu, od kjer bi sel raznašal pošto po vaseh Barka in Votovlje, kjer bi puščal tudi za Kozjane.

Tako bi ne bilo za nas nič boljše, marveč še slabše. Kaj bi bilo n. pr. z zavoji? Ali naj bi hodili v Britof po nje? Sedaj jemlje vsaj pismošoj iz Mislic seboj male in večje zavoje in nam jih donaja, oziroma jih daje na voz kakemu vozniku, ki gre s postaje. Z Vremskim Britofom ne bi imeli niti te olajšave; zato se ne bomo nikdar posluževali pošte v Britofu, ker nam ne bi bila pri roki.

Raje bomo poštne pošiljke oddajali v Divačo. Po zimi pa bi tudi pismošoj radi slabih poti ne mogel iz Britofa do Votovelj, dočim more sedanji sel v Mislicah tudi v najhujši zimi in ob zametih s pošto v Divačo.

Zato opozarjamo sl. c. k. poštno ravnateljstvo, naj odstopi od svoje ravne glede pošte v Britofu.

Druge slovenske dežele

Iz Postojne. Tukaj smo imeli te dni neko sodno razpravo radi žaljenja časti, kakoršnje so za take manje kraje male senzacije.

Tožen je bil politični komisar A., ki je bil tudi obsojen v denarno globo. Nu, to bi bila na vse zadnje vendar le privatna stvar, ki nas ne bi brigala dalje in bi je tudi ne spravljali v javnost. Splošno začudenje pa je bilo, ko si je g. komisar izbral svojim braniteljem moža, ki je vodja vsemu pangermanskem gibanju na Kranjskem, predsednik nemškega Volksrata, Eggerja. Začudenje je bilo splošno zato, ker je g. komisar sin častnika, ki ga slovenska javnost spoštuje kakor zvestega sina svojega naroda. Kaj hoče g. komisar doseči s tem izizvalnim korakom?

Nesreča na gorenski železnici. — Pred čuvajnico št. 60 nad Kranjem je osební vlak v sredo ponoči ob pol 11. povozil čuvaja Martina Hačina. Truplo je bilo vse razmesarjeno. Hačin je najbrž zadremal, ko pa je začul prihajajoči vlak, se je ustrašil ter s svetilko stekel po stopnicah dol na progo. Pri tem se je spodtaknil in padel pred vlak. Hačin zapušča ženo in osem nepreskrbljenih otrok.

Pri razstreljavanju se je ponesrečil v lški vasi delavec Franc Mehle, ker se je naboj v skali prezgodaj sprožil. Poškodovano ga je na obeh rokah.

Učenca zmožnega deželnih jezikov, bivajočega v mestu, išče Ant. Jerkič, fotograf, Trst, via delle Poste 10. 1171

Na Opčinah je na prodaj prodajalna nufaktura blaga z vso pravico. — Zorko.

Službe išče upravitelj s pogoji, ki jih naštevava poklic glede posestva, vtevi praktično gozdarstvo, kletarstvo itd. ter pisarne. Sprejme tudi službo v kaki pisarni, najraje v trgovini z vinom ali lesom kot korespondent ali knjigovodja. Več je treh jezikov. Naslov pove inšerati oddelček Edinosti. 1173

Mladenec v 30 letih, lepe zunanosti, oblikan in simpatičen, z dobro pozicijo v trgovini, išče simpatične neveste z doto, v svrhu takojšnje ženitve. Resne ponudbe takoj pod „Edinost“ inš. oddelček Edinosti. 1198

Naznanilo.

Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu, kakor tudi mojim številnim odjemalcem, da sem otvoril v tem mestu

v ulici Boschetto št. 2

(vogal ulice del Toro)

mesnico

v kateri bom prodajal najboljše goveje meso, teletino, jančka in perutnino. Pošiljal bom tudi na dom. Higijeničnemu oziru se bo po svečala vsa skrb. V nadi, da me bo slav-občinstvo počastilo z obilnim obiskom se beležim udani CESARE BENEDETTIC.

Spritzer wein

se imenuje belo štajersko vino, ki je edino pripravna pijača z mineralnimi vodami in vinom. Prodajam tudi v buteljkah pristno vino Opello iz Visa, Belo slado iz Visa, istrsko in teran. Priporočam tudi svoj izbor dezertnih in zdravilnih vin, razsolje, likerje, žganje in sirupe. Zaloga „Asti spumant“ po Kron 3 in 4. Sladki refrek po K. v. Izbrano žganje po K 340 buteljca od polnakega listra. Pre-E. Jurcev, Acquedotto 9

Prva in edina pisarna v vojaški stvari ..

ulica Caserma 5, II. n., Trst

ulica Caserma 5, II. n., Trst

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novačenja in voj. službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnimi. — Posreduje v najtežavnejih slučajih — Reševanje hitro in točno — Uradne ure: Ob delavnih dneh od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popoln. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. popoln.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesionirana od c. kr. namestništva.

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisocerni cvet“ (Milleforti)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) Telefon 377

Poštne pošiljke se izvršujejo takoj in franco, ako se doplača Kron 1-10.

Trije šivalni stroji „Singer“ za rabo doma kron 62; drugi trije z okroglim čolnikom za vsako delo tudi za vezenje K 96. Vsi ti so novi in za tri leta jamčeni. S. Caterina 9, zaloga na dvorišču. 1199

Vpokojeni orožnik išče službe kot vratar ali hišni ostrbnik; poročen brez otrok, zmožen slovensčine, nemščine in deloma itahjanščine. Florjan Penič, Belvedere 25, I. nadst. 1196

Velika množina že rabljenih dvokoles po ceni od K 30—70; s prostim tekom in zavoro od K 55—110; velika zaloga novih dvokoles, gramofonov od K 15—1000; plošč od K 1—4; šivalnih strojev, najnovejših acetilen-svetilk za gostilničarje in društva od K 7—20. — Pri BATJEL-u, Gorica, Stolna ulica 3-4. Cenki poštne prosti. Prodaja tudi na obroke.

Zemljišče se prodaja 700 sežnjev po 70 kron sežnje, 100 metrov od morja, ter male parcele, cene zmerna. Pojasnila pri Sv. Mariji Magdaleni zgoraj, gostilna pri „Tirolcu“. 1197

Išče se gostilničarja s kavoljo. Dobri pogoji. Obrniti se je na Collarich, kavarna Corso 9—11, 3—6. 900

Na Opčinah nasproti električne postaje v najlepši lagi prodaja se hiša nova, z obširnimi vrtom ter gostilna z dekorativom in z vso gostilniško pripravo. Lastnik Zorko Pavel, Opčine. 1167

Učitelj star 26 let, na Goriškem, se želi poročiti z gospodično lične zunanosti, krotko in pohlevno. Na posebno izobrazbo in premoženje se ne ozira. Pismene ponudbe pod „Učitelj“ št. 1151* na Inšerati oddelček „Edinosti“. 1151

Gius. Waldner

TRST - ulica Media 3 - TRST

VELIKA ZALOGA JELOVEGA LESA IZ KOROŠKE

Bogat izbor vsakovrst. obložkov

Prodaja lesa za vrtanje
Velik izbor pekovskih lopat.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlovja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion šte. 10.

Fontaine & Konold, Trst.

Otvoritev subskripcije.

TOMAŽEVE ŽLINDRE, zajamčeno pristne 80% topljivosti, 75% finosti 16/18%, fosforičnih snovi K 6—
KAJNIT ZAJAMČEN 12.40% 575
KALJEVA SOL zajamčena 40% 13—
100 kg, plačljivo v 30 dneh brez diskonta, v novih vrečah za 100 kg, brutto per netto, pošiljatev avgust-september. Ako se hoče imeti blago prosto do železniških postaj in do istrskih luk, se mora naročiti najmanj 100 kv; za luke zadostuje vsaka množina. Naša gnojila prodajamo z jamstvom analize, za kar se lahko da naše blago analizirati v Poreču ali Ljubljani, ako se to gg. odjemalcem poljubi.

Fontaine & Konold, Trst.

Trgovina Jakob Bambič v Trstu

ulica Giulia šte. 11 poznana od Slovencev v okolici in na deželi.

Zaloga vsakovrstn. blaga

za vsako gospodinjstvo na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. — Se priporoča udani JAKOB BAMBIČ

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

✕ Piazza della Caserma št. 2, I. n. ✕

v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

in je varna proti vplomu in proti požaru, v kateri so shramblce, ki se oddajajo strankam v najem ki sicer

za celo leto kron 30 za četrt leta kron 12
za pol leta „ 20 za en mesec „ 6

Shramblce so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 43 centimetrov globoke — Shramblce ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibie! in drug

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajal

nico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodeja na debelo in drobno.

